4. Datorsystemet

ABC-Klubbens datorsystem är baserat på ett UNIX-system. Till datorsystemet kan du ringa om du har ett modem. På datorsystemet kan du använda programbanken, LysKOM, UNIX och ta dig ut på Internet.

Systemet körs på en SUN Ultra 1, två SUN SparcServer 10. Maskinerna har hårddisk på ca 20 GB och fem st CD-ROM spelare. Till systemet finns det 60 telefonlinjer med höghastighetsmodem. Vi är anslutna via en fast 768 kBit förbindelse till Internet.

ABC-Klubben har fått några datorer av SUN varför datorsystemet kommer att vidareutvecklas i SUN miljö.

Datornamn

Namn	Dator	Uppgift
atle	SUN Ultra1	UNIX-shell, WWW-server, fileserver, LysKOM m m.
oden	SUN SS10	News-server.
tor	SUN SS10	DNS, NIS+ och e-post.
sleipner	SUN SS1+	X-terminal i klubblokalen m m.
loke	SUN SS2	X-terminal i klubblokalen m m.
bure	SUN SS2	X-terminal i klubblokalen m m.
	PC/Mac m fl	Kansli och programkopiering mm.

OBS! Detta är bara en kort anvisning. Vi har också en Internetmanual. Den kan du beställa från kansliet, *se kapitel 2, Medlemsavgifter/publikationer*.

För den som kör Macintosh och snabbt vill komma igång med Internet finns det färdiga Internetpaket. De heter "macpak_68k.sea" eller "macpak_ppc.sea" om du har en Maintosh med en PowerPC-processor. Tyvärr var vi tvingade att ta bort Internetpaketet för Windows.

UNIX

Om du vill läsa news eller köra direktuppkopplat mot Internet måste du köra via klubbens UNIX-system. För att köra direktuppkopplat mot Internet krävs det att du har betalat Internetavgiften.

NEWS

News är ett gigantiskt nyhetssystem på Internet. I princip fungerar det som i LysKOM - fast det är mycket större, någon frågar och en annan svarar. Du kan läsa och skriva inlägg till och från hela världen.

LysKOM

LysKOM är ett meddelandesystem med ca 80 st möten. Du har möjlighet att läsa och skriva meddelanden i olika möten eller skriva datorpost till enskilda medlemmar. Systemet håller reda på vilka inlägg som du har läst och vilka möten som du är med i.

Internet

När du betalt in Internetavgiften kan du köra direktuppkopplat på Internet, t ex telnet, FTP, gopher, lynx, mosaic och netscape m m. Internet kan du köra via en vanlig terminal och via PPP (Point to Point Protocol) eller SLIP (Serial Line Internet Protocol), *se bilaga B, TCP/IP*.

Har du inte betalt internetavgiften kan du ändå ta dig ut på internet, men inte direkt-uppkopplat. Välj Internet på menyn i datorsystemet och kör lämpligt program för det du vill utföra.

Programbanken

Programbanken innehåller främst program för DOS-, Windows-, Macintosh-, OS/2-, ABC- och UNIX-datorer. Det finns dessutom program för Atari, Amiga och andra operativsystem, *se kapitel 3, Programbanken.*

Koppla upp dig mot datorsystemet

OBS! Som ny medlem har du fått ett medlemsnummer och ett lösenord, de framgår av första sidan av denna skrift. UNIX-lösenordet fungerar även som POP-lösenord och som lösenord vid inloggning med PPP.

Ringa upp

Om du skall ringa upp datorsystemet med ett terminalprogram skall du ställa in det på "**ingen paritet , 8 databitar och 1 stoppbit**", *se bilaga A, Terminalprogram.*

Om du skall koppla upp dig med SLIP eller PPP *se bilaga B, TCP/IP.*

Datorsystemets modem väljer hastighet automatiskt efter ditt modem.

I de flesta program matar du in telefonnumret till monitorn varpå programmet ringer upp. Du kan också ringa upp manuellt eller via terminalen i kommunikations-programmet.

Telefonnummer till ABC-klubbens datorsystem:

08-80 64 40	Gruppnummer för 300 - 36 600 bps.
08-80 15 23	Gruppnummer för 300 - 36 600 bps, endast för LysKOM-körning.

Hayeskompatibla modem använder Hayes-kommandon. Kontrollera att du har kontakt med modemet genom att skriva "**AT**" och därefter trycka **<RETURN>**. Du skall få ett "**OK**" tillbaka. Om du inte får ett OK är det antagligen fel på inställningarna (serieport, hastighet o dyl).

För Hayeskompatibla modem är uppringningskommandot "**ATDT**". För att ringa monitorn skriver du "**ATDT08806440**" och trycker på **<RETURN>**.

Från Internet

Om du har tillgång till Internet på en annan plats, t ex på ditt arbete, så kan du ansluta dig till ABC-Klubbens datorsystem över Internet. Du använder Telnet och adressen "**sun.abc.se**".

OBS! Om du ansluter till ABC-klubben via Internet kan du inte använda SMTP-servern mail.abc.se för att skicka e-post, *se bilaga C, Nätverksprogram - E-post.*

Logga in

När du har kontakt med ABC-Klubbens datorsystem nås du av en kort text och ombeds mata in Login och password. Det är ABC-Klubbens terminalserver som frågar. Härifrån kan du nå olika delar av systemet.

För att komma till Unix-systemet anger du ditt medlemsnummer med ett m (t ex

m1234) framför som "Login" och trycker på <RETURN>. Skriv därefter ditt lösenord som du har fått (står på första sidan).

```
ATDT08806440
CONNECT9600/REL 5


*** ABC-Klubben, terminalserver 2, port S0 ***

PPP, CSLIP, SLIP, Unix: login #1234, &1234, %1234, m1234 och
unixpassword!

Login: m9520
Password:
Last login: Sat Mar  1 18:41:31 from pm2-20

Sun Microsystems Inc.   SunOS 5.5.1     Generic May 1996

You have new mail.

You have mail! Tryck RETURN
```

```
                ABC-Klubbens Unixmeny - SUN OS

  Nyhets och maillaesare      Gruppadministration - Usenet News
  N  USENET News - nn             K  Addera nyhetsgrupper
  T  USENET News - tin            W  Posta artiklar
  R  USENET News - trn            B  Avmarkera alla grupper i
                                     .newsrc
  E  Mailprogrammet elm
  G  Mailprogrammet Pine, med MIME

  Ta hem news                   Gruppinformation - Usenet News
  Q  Ladda hem news i qwk format  O  Visa olaesta i nn
  S  Ladda hem news i SOUP format

  Resten                        Internet
  U  Unix (tcsh/csh)              I  Menyn - ISO-8859-1/Windows
  D  Visa din disk quota          P  Menyn - PC tecken
  L  LysKOM's ttyklient           7  Menyn - 7-bits tecken
                                  M  Menyn - Macintosh tecken
                                  F  Fingerinfomenyn
  A  Avsluta

(Erik.Nyman@abc.se) Ange ditt val -->
```

OBS! Du har som ny medlem blivit tilldelad ett UNIX-lösenord. Det står på första sidan i detta häfte. Du bör snarast möjligt ändra detta till ett eget lösenord. Tänk på att inte välja ett för enkelt lösenord, t ex "abcdefg", "kalle" eller "skepp". Blanda gärna bokstäver och siffror, *se avsnitt Byta lösenord*.

När du kommit i kontakt med ABC-Klubbens datorsystem via modem, frågas efter "Login" av vår terminalserver. Beroende på hur du matar in ditt medlemsnummer loggar du in i olika delar av datorsystemet.

Det finns flera prefix, om du anger någon av dessa före medlemsnummret startas respektive tjänst direkt:

#	Upprättar PPP-förbindelse (PAP och SHAP kan användas).
%	Starta en SLIP-förbindelse.
&	Starta en CSLIP-förbindelse.
m	Starta en UNIX-session

OBS! De tre första tjänsterna kräver att du betalat internetavgiften.

Hjälp

För att få hjälp i Unix finns två mycket användbara kommandon, man och apropos. Man används för att ta reda på hur ett visst kommando fungerar, och apropos för att leta på vilket kommando som gör det man vill ha.

Två korta exempel:

Du vill ta reda på vilka kommandon som kan användas för att komprimera filer i Unixen. Komprimera heter "compress" på engelska (hjälpen är skriven på engelska), så vid prompten skriver du då

apropros compress | more

och vips dyker det upp en (ganska lång) lista över kommandon som i manualtiteln innehåller ordet "compress". Att man skriver "| more" efter kommandot innebär att utdatat körs genom kommandot more, som delar upp texten sidvis, så man hinner läsa hela texten.

2. Du ser i listan att zip verkar vara ett bra program för att komprimera filerna. Problemet är bara att du inte vet hur du ska skriva för att göra det. Då ger du kommandot

man zip

så får du upp en beskrivning av kommandot. Manualsidan är normalt uppdelad i följande rubriker (fler eller färre kan förekomma):

NAME	namn och kort beskrivning
SYNOPSIS	översikt av kommandoparametrar
DESCRIPTION	utförlig beskriving av alla kommandoparametrar
FILES	vilka filer som programmet använder sig av
SEE ALSO	referenser till relaterade manualsidor
BUGS	lista över konstiga egenheter och programbuggar

Byta lösenord

För att byta lösenord skriver du "**passwd**" vid UNIX-prompten. Först frågar datorn efter ditt gamla lösenord, detta så att ingen obehörig skall kunna byta. Därefter skall du mata in lösenordet två gånger, så att det verkligen blir rätt. Det nya lösenordet börjar att gälla först när du har loggat ut. Har du loggat in med rlogin måste du köra keylogin först. Om du använder ett annat UNIX-skal än tcsh skall du använda "yppasswd" för att byta lösenord.

OBS! Tänk på att inte välja ett för enkelt lösenord, t ex "abcdefg", "kalle" eller "skepp". Blanda gärna bokstäver och siffror, t ex "gra6b1.3yt%". Maxlängd på ett lösenord är 8 tecken.

Inställningar

Som ny medlem har man en standardkonfigurering i UNIX-systemet. De som har

speciella behov som avviker från denna kan lägga in egna inställningar i filerna .tcshrc och .login. Detta förutsätter kunskaper i UNIX.

Logga ut

Om du gått till UNIX-prompten så måste du först gå tillbaka till UNIX-menyn med kommandot "**exit**"

```
atle ~ > exit
```

och sedan välja "**A**" som i avsluta på menyn.

```
  A  Avsluta

(Erik.Nyman@abc.se) Ange ditt val --> a

Connection closed.

NO CARRIER
```

UNIX

Från UNIX kan du läsa och skriva datorpost och Usenet news. Usenet news är ett gigantiskt nyhetssystem på Internet. I princip fungerar det som i LysKOM - fast det är mycket större, någon frågar och en annan svarar. Du kan läsa nyheter från hela och skriva till hela världen.

OBS! Tänk på att skilja mellan stora och små bokstäver i UNIX-kommandon.

Din Internetadress till UNIX ser ut som "**m<*medlemsnr*>@abc.se",** t ex "**m123@abc.se**". Du kan även använda "**<*förnamn.efternamn*>@abc.se**", t ex "**Goran.Kjallgren@abc.se**" för att få datorpost till UNIX. Prickarna över ÅÄÖ försvinner och ersätts med bokstäverna AAO. Om du är osäker eller om du har ett vanligt namn visas din datorpostadress i UNIX- och Internet-menyerna. Finns det sedan tidigare någon medlem som har samma namn som du får du automatiskt adress av typen "**Goran.Kjallgren.m1234@abc.se**". Vill du ändra till någon annan adress t ex en initial som gör att din kan skiljas åt så skriv ett brev till Postmaster@abc.se.

```
(Erik.Nyman@abc.se) Ange ditt val -->
```

Avsluta UNIX

Du avslutar UNIX genom att trycka "**A**", som i "Avsluta".

Starta tcsh

Om du vill ta fram en UNIX-shell skall du trycka "**U**" i Internetmenyn. Då startas en tcsh, UNIX-shell. Om du vill ha hjälp om tcsh skriver du "**man csh**" och "**man tcsh**", *se Hjälp*.

Avsluta tcsh

Du avslutar UNIX-shell och återvänder till UNIX-menyn genom att skriva "**exit**" vid prompten.

Nyhets- och datorpostläsare

Usenet news är ett distribuerat konferensystem på Internet. För att läsa och skriva i Usenet news finns programmen nn, tin och trn. För att skriva och läsa datorpost finns programmen elm och Pine. Pine kan också användas för att läsa Usenet news om programmet konfigureras för det.

Pine

Pine är ett datorpostprogram som stödjer den nya MIME standarden. MIME betyder Multipurpose Internet Mail Extensions, dvs att MIME är ett tillägg för flera saker som ÅÄÖ och multimedia. Datorpost som du skriver med Pine skickas med MIME standarden och kan bli svårlästa om mottagaren inte har ett program som stödjer MIME. Eftersom Pine har en intern editor så är programmet enkelt att använda.

OBS! För att använda tecknen "åäö" måste du använda ett terminalprogram som konverterar tecknen enlig standarden ISO-8859-1, t ex Windows terminalen.

Du startar Pine genom att trycka "**G**" i UNIX-menyn.

```
Ange ditt val –>G


  PINE 3.91   MAIN MENU                          Folder:
(CLOSED)  0 Messages

               <<<This message will appear only once.>>>

               Welcome to the latest version of Pine!

Your Pine configuration file shows that you have not used Pine
3.90 before.  You'll see very few changes to Pine's standard
behavior, but there are many new features that you may enable
via the new Config screen under the Main Menu SETUP command.
See the Release Notes ("R" on the Main Menu) for a more detai-
led list of changes.

SPECIAL OFFER:  Would you like to receive (via email) a brief
document entitled "Secrets of Pine" ?


       PINE is a trademark of the University of Washington.
Request document?y
Y [Yes]
N No
```

Första gången som du startar Pine får du upp denna text, en fråga om att ta emot ett brev med en bruksanvisning för Pine. Om du vill ha den tryck "**y**".

Så här ser menyn ut i Pine:

```
 PINE 3.91   MAIN MENU                                Folder:
INBOX  0 Messages


    ?     HELP                -  Get help using Pine
    C     COMPOSE MESSAGE     -  Compose and send a message
    I     FOLDER INDEX        -  View messages in current folder
    L     FOLDER LIST         -  Select a folder to view
    A     ADDRESS BOOK        -  Update address book
    S     SETUP               -  Configure or update Pine
    Q     QUIT                -  Exit the Pine program

Copyright 1989-1994.  PINE is a trademark of the University of
Washington.
                     [Folder "INBOX" opened with 0 messages]
? Help                      P PrevCmd               R RelNotes
O OTHER CMDS L [ListFldrs] N NextCmd                K KBLock
```

En kort lista på möjliga kommandon visas längst ner på skärmen.

Kommandon i Pine:

C	Skapar och sänder ett brev.
L	Visar mottagen datorpost. Du kan sortera brev i foldrar. Vid ett tryck på "L" visas först foldrarna, välj "**INBOX**" (tryck på **<RETURN>**) så visas ev mottagen datorpost.
Q	Avslutar Pine.

Nyhetsgrupper benämns i områden

alt	Fria diskussioner sker i nyhetsgrupper inom detta område.
comp	Datorrelaterade nyhetsgrupper.
misc	Blandade nyhetsgrupper som inte passar in någon annan stans.
sci	Nyhetsgrupper för diskussioner inom forskning.
soc	Sociala diskussioner sker i dessa nyhetsgrupper.
talk	Nyhetsgrupper för långa debatt-liknande diskussioner.
rec	Fritid och hobby nyhetsgrupper.
swnet	Nyhetsgrupper speciellt om Sverige.

Några exempel:

swnet.org.abc-klubben, alt.aldus.pagemaker, alt.music.hardcore, comp.os.ms-windows.annonce, comp.databases.paradox, rec.motorcycles, rec.music.makers.guitar, rec.sport.swimming, sci.math.symbolic, swnet.diverse

Titta lite närmare på nyhetsgruppen "rec.music.makers.guitar". "rec" säger att det är fritid/hobby, "music" innebär att gruppen handlar om just musik. "makers" antyder att det handlar om skapande och "guitar" säger att nyhetsgruppen är inriktad på gittar.

nn

nn är ett program för att läsa Usenet news. nn använder ett bibliotek som heter ".nn" där initeringsfilerna finns.

Du startar nn genom att trycka "**N**" i UNIX-menyn, sedan visas en text.

```
Ange ditt val –>N
Release 6.4.18,  Kim F. Storm, 1991

Enter alt.1d (32 unread)?n
```

Det innebär att nn frågar dig om du vill börja läsa i "alt.ld". Svarar du "**n**" (no, nej) så fortsätter nn att fråga. Varje gång du startar en nyhetsläsare så kontrollerar den om det kommit några nya nyhetsgrupper.

OBS! .newsrc är en fil som innehåller alla nyhetsgrupper. Den skapas första gången du använder en nyhetsläsare.

```
Newsgroup: swnet.org.abc-klubben
Articles: 3 of 213925/2293

a Johan Parin      27  News fr}gor
b Johan Persson    11  >
c Bo Kullmar       34  >

– 18:15 – SELECT – help:? ––All––-
```

Det finns tre texter i detta möte just nu. Du ser avsändare och ärende. Varje nyhetsgrupp kan bestå av flera sidor av avsändare och ärenden. När du valt vilka texter du vill läsa så visas de var för sig. Därefter upprepas förfarandet med resterande nyhetsgrupper.

OBS! nn skiljer på små och stora bokstäver.

Kommandon i nn:

@	Väljer alla texter/möten.
a..z	Markerar den text som föregås av bokstav aa..zz.
?	Visar en hjälptext.
.	Markerar den text som markören står på.
<Pil upp/ner>	Flyttar markören mellan olika texter.
n	Visar nästa text direkt.
<MELLANSLAG>	Visar markerade texter. Du kan bara använda denna tangent på nyhetsgruppens sista sida med ärenden.
X	Visa artiklar direkt, gå sedan till nästa nyhetsgrupp..
Z	Visa artiklar direkt. Återvänd därefter till den aktuella nyhetsgruppen.
Q	Avslutar nn.

Avmarkera alla nyhetsgrupper

Du blir automatiskt med i alla nyhetsgrupper när du startar en nyhetsläsare första gången. Det kan vara svårt att avmarkera alla grupper manuellt i en nyhetsläsare. Det finns ett alternativ i UNIX-menyn som avmarkerar alla nyhetsgrupper åt dig.

Du avmarkerar alla nyhetsgrupper genom att trycka "**B**" i UNIX-menyn.

```
Ange ditt val –>B
Tryck RETURN om du vill avmarkera alla grupper
Alla grupper har avmarkerats
```

OBS! Vill du inte avmarkera alla grupper är det bara att trycka på någon annan tangent och sedan <**RETURN**>.

Addera nyhetsgrupper

Genom att välja alternativet "Addera nyhetsgrupper" kan du på ett enkelt sätt lägga till nya nyhetsgrupper. Du kan också använda en läsare som nn, tin eller trn för att göra detta.

Du startar genom att trycka "**K**" i UNIX-menyn.

```
Ange ditt val –>K

Netnews subscribe
Release 1.0 PL2 (Rudi van Houten 1991)

 3508 active groups found
!
Enter newsgroups to subscribe to:
?
```

Här anger du ett område i Usenet news. Du kan också ange en del av ett namn i en nyhetsgrupp. Anger du swnet så får du nedan frågor om du vill kunna läsa alla nyhetgrupper som stämmer överrens med det du matade in. Mata in t ex "**swnet**" och tryck därefter "**c**". Om du anger "?" får du se alla nyhetsgrupper.

```
?swnet
Partial name ”swnet”: 45 matching newsgroups found
Subscribe to: a)ll, c)onfirmation, n)one?c

a: swnet.ai.neural-nets     ??
b: swnet.appl.matlab
c: swnet.conferences   about conferences
d: swnet.diverse       Discussions of various unrelated issues.
e: swnet.followup      followups
f: swnet.general       general
g: swnet.gopher
h: swnet.infosystems.gis     Geografiska informationssystem
i: swnet.infosystems.gopher F|r diskussion etc ang}ende
j: swnet.infosystems.www     The World Wide Web information
```

```
k: swnet.jobs          help wanted :-)
l: swnet.lans.novell   Discussionof Novell Netware and related
m: swnet.mail          mail admin
n: swnet.multig
o: swnet.musik         For the music lovers
p: swnet.org.abc-klubben     Discussion about the computer club
q: swnet.org.europen   ??
r: swnet.org.skolverket.skol-net Discussion of contents and use
s: swnet.org.snus      ??
t: swnet.org.swipnet   ??
u: swnet.org.tipnet    ??

>> Select with [a..u], or Quit:
```

Välj "swnet.org.abc-klubben" genom att trycka "**p**". När du har gjort det får du upp en ny lista enligt ovan, men utan "swnet.org.abc-klubben" i.

```
>> Select with [a..v], or Quit:p
```

OBS! Du avslutar valet med att trycka "**Q**" (dvs stor bokstav, annars väljer du den grupp som pekas ut av q).

Internetmenyn

Från UNIX-menyn trycker du "**I**", som i Internet, för att gå till Internetmenyn.

För att köra Internetprogram via SLIP eller PPP, *se bilaga C, Nätverksprogram*.

OBS! För att köra online på Internet (SLIP eller PPP) måste du ha betalat Internetavgiften, *se kapitel 2, Medlemsavgifter/publikationer*.

```
Ange ditt val —>I
```

OBS! Detta är bara en kort anvisning. Vi har också en Internetmanual. Den kan du beställa från kansliet, *se kapitel 2, Medlemsavgifter/publikationer*.

```
       ABC-Klubbens Internetmeny i Code Page 850 tecken

F ncftp           - Hämta filer från en annan dator (värddator)
T telnet          - Terminal mot annan dator (värddator)
R rlogin          - Terminal mot annan dator [anvädarid] [värd
                    dator]
S archie          - Sök efter filer
G gopher          - Kör Gopher (värddator)
L lynx            - Kör WWW på teckenterminal (värddator)
I irc             - Kör Internet Relay Chat [smeknamn]
W whois           - Kör whois (värddator) [sökargument]
N nslookup        - Leta efter värddatorer
V ls -l           - Visa hemtagna fler i ~/ftp
H sz,sb,sx,kermit - Hämta hem filer
D rm -i           - Radera hemtagna filer
```

```
A Avsluta          - Gå tillbaka till huvudmenyn

( ) är en frivillig parameter. [] är en obligatorisk parameter.

OBS! Det är förbjudet att försöka ta sig in på en dator som du
     inte har rätt att logga in i!!! Om du försöker det blir du
     utesluten ur klubben!!!

(Carl.Kovamees@abc.se) Ange ditt val -->
```

OBS! Om du använder Internet online får du inte koppla upp dig mot någon dator som du inte har behörighet till. Obehörig användning kan anses vara "hacking" och kan leda till att ABC-Klubben stängs ute från Internet.

Avsluta Internet

Genom att trycka "**A**" i Internetmenyn går du tillbaka till UNIX-menyn.

```
Ange ditt val –>A
```

Hämta filer från en annan dator

Du använder FTP för att hämta filer från andra datorer på Internet. Normalt krävs det ett login på en dator för att få hämta filer. Många datorer erbjuder dock vad som kallas “Anonym FTP”. Det är en möjlighet att hämta filer via FTP utan att du har ett login på datorn.

Du startar FTP genom att trycka "**F**" i Internetmenyn. I exemplet nedan hämtas en fil med namn "/pc/ts/tsserra.zip" från värddatorn "garbo.uwasa.fi". Värddatornamnet anger du efter start av programmet.

```
Ange ditt val –>F

Ange värddator: garbo.uwasa.fi
```

Först kommer informationen från ABC-Klubben om var dina filer hamnar och att du skall ta bort dem efter att du har fått hem dem. Sedan kommer informationen från det system som du har tagit kontakt med. I det här fallet universitet i Wasa, Finland. Detta är ett ovanligt ”pratigt” system. De flesta andra är inte så pratiga.

OBS! Glöm inte att ta bort filer som du har hämtat hem, *se avsnitt Radera hemtagna filer*.

```
Alla filer som du tar hem hamnar i /home/m1789/ftp biblioteket.
Ta bort filerna efter att du har tagit hem dom!

Help ger anvisningar i NcFTP. Du kan skriva bara open och
detta ger en lista med datorer (hosts). Lycka till!

> Welcome to Garbo ftp archives at the University of Vaasa,
Finland!
> Login as 'anonymous' and give your email address as the
password.
> Also the first part (like joe@) will do (but use yours, *NOT*
joe@).

Guest login ok, send your complete e-mail address as password.
> Welcoming user from sparc2.abc.se to Garbo archives.
> There are currently 41 users connected to our archives (max
70)
> The local time is Mon Oct 31 17:30:10 1994

> Type 'ls -CF' or 'ls -lF' or 'ls -lF |more' for the directory
contents.
> Type 'cd /pc' to go to the main MsDos directory. (May differ
on mirrors.)

Guest login ok, access restrictions apply.
Logged into garbo.uwasa.fi.
NcFTP 1.8.3 (August 27, 1994) by Mike Gleason, NCEMRSoft.
garbo.uwasa.fi:/
ncftp>
```

Det FTP program som vi använder oss av heter NcFTP och hanterar inloggning mm automatiskt. Det kan dock vara bra att veta att du loggar in på användarid:et "**anonymous**" och anger din mailadress som lösenord. NcFTP sätter också filtyp "**binary**" standardmässigt.

Kommandot "**dir**" visar vad det finns för filer i det bibliotek du står i.

```
ncftp>dir
total 224
-rw-rw-r—   1 ajh   staff      1214 Oct 31 14:34 .message
-rw-rw-r—   1 root  1           423 Jul 20  1993 CD-ROM.INF
-rw-rw-r—   1 ajh   staff     13702 Jul 18 06:02 HELP
drwxrwxr-x 18 hh    staff       512 Jan 16  1994 X11
d—x—x—x     3 root  staff       512 Aug 17  1993 bin
drwxrwxr-x  5 2396  staff       512 Oct 27 14:35 cs
drwxrwxr-x  2 root  1           512 May  7  1993 dev
d—x—x—x     2 root  staff       512 Oct 24 14:04 etc
drwxrwxr-x  2 root  staff       512 Aug 22 07:28 garbo-gifs
drwxrwxr-x  2 root  staff       512 May  6  1993 home-brew
```

```
drwxrwxr-x  2 root  0          8192 May  6  1993 lost+found
-rw-rw-r—   1 hv    staff    167367 Oct 30 22:01 ls-lR.Z
drwxrwxr-x 14 200   staff       512 Oct 10 21:43 mac
drwxrwxr-x  8 root  0           512 Aug 13 13:39 mirror
drwxrwxr-x 30 root  staff      1024 Sep 30 22:28 next
drwxrwxr-x109 hv    staff      2560 Oct 31 12:55 pc
drwxrwxr-x  2 ts    staff       512 Jan 17  1994 photos
drwxrwxr-x  2 ajh   staff       512 Oct 15 14:30 private-ajh
drwxrwx-wx  2 hv    1           512 Sep 30 18:12 private-hv
drwxrwxr-x  3 436   staff       512 Aug 19 09:55 private-t2r
drwxrwx-wx  2 ts    1           512 Oct 31 15:14 private-ts
drwxrwxr-x  7 ts    staff       512 Sep 28 14:28 ql
drwxrwxr-x 62 hv    staff      1536 Oct  8 14:45 unix
drwxrwxr-x  3 root  1           512 May  6  1993 usr
drwxrwxr-x 32 hv    staff      1024 Oct 31 12:00 windows
garbo.uwasa.fi:/
ncftp>
```

Byt bibliotek till “pc“ med kommandot “**cd pc**”.

```
ncftp>cd pc

/pc Garbo’s MsDos main directory

Type ’ls -CF’ or ’ls -lF’ or ’ls -lF |more’ for the directory
contents.

Get INDEX.ZIP and INDEXTS.ZIP for the list of files with
descriptions.
The commands for downloading are
  binary
  get INDEX.ZIP
  get INDEXTS.ZIP

Most files on Garbo are .zip files. To handle them on your PC
you need the self-extracting pkz204g.exe or alternatively
unz512x3.exe. You can download them from the /pc/arcers
directory. When you wish to go there just type ”cd /pc/arcers”
(without the quotes). (If you are at a Garbo mirror, the
directory path may be more complicated!)

See the directory /pc/pd2 for further information on Garbo etc.

garbo.uwasa.fi:/pc
ncftp>
```

OBS! FTP skiljer på stora och små bokstäver i filnamn samt använder biblioteksteckenet "/".

Gå ned i ett bibliotek som heter ts med "**cd ts**".

```
ncftp>cd ts
/pc/ts Programs etc written by Prof. Timo Salmi

To see the detailed contents of Timo's files please download
the
file INDEXTS.ZIP from the main MsDos directory /pc or
tsarc*.zip
from the current /pc/ts directory (they are the same file).

FAQs:
 tsbat*.zip   A collection of useful batch files and tricks.
 tsfaqn*.zip  Questions from UseNet and Timo's answers
 tsfaqp*.zip  Common Turbo Pascal Questions and Timo's answers

Scientific papers:
 tscmpacc.zip Review of Finnish Expenditure-Revenue Accounting
 tssera.zip   On the Classification of Financial Ratios

Others:
 See 00inxex.txt for a list and /pc/INDEXTS.ZIP for the details

Please read the file 0news-ts
 it was last modified on Tue Oct 11 15:11:21 1994 - 20 days ago
garbo.uwasa.fi:/pc/ts
ncftp>
```

Hämtar "tssera.zip" med kommandot "**get tsserra.zip**". När filen hämtas så ser vi en ”hastighetsmätare” på skärmen, den syns inte i exemplet. ETA (“expected time of arrival”) är beräknad tid tills filen är överförd. Filen hämtades på drygt 10 sekunder.

OBS! När du hämtar program med FTP så hamnar de automatisk i ditt FTP-bibliotek, "~/ftp" i UNIX. "~/" är ditt hembibliotek. "~" kallas för tilde och kan här bytas ut mot "/home/<*medlemsnummer*>". T ex kan "~/ftp" också anges som "/home/m7872/ftp" - om du skulle råka ha medlemsnummer 7872.

```
ncftp>get tssera.zip
Receiving file: tssera.zip
100%  0                                                  41741
bytes. ETA:  0:00
tssera.zip: 41741 bytes received in 10.86 seconds, 3.75 K/s.
garbo.uwasa.fi:/pc/ts
ncftp>
```

Du avslutar FTP med kommandot "**quit**".

```
ncftp>quit
```

OBS! Ibland kan en överföring gå mycket långsamt. Det kan bero på stora belastningar i nätet. Datorer i fjärran länder går i regel fortare att kommunicera med under icke lokal arbetstid eller under en helg. Vissa datorer begränsar också åtkomsten under speciella tider.

Nu är det bara att föra över filen till din egen dator hemma, *se avsnittet Hämta hem filer*.

Om du söker efter ett speciellt program så kan du använda Archie, *se avsnitt Sök efter program*. Det finns också böcker och listor som skickas ut i Usenet news över olika program och var du kan hitta dem.

OBS! Det finns en lista över "Anonyma FTP"-datorer som skickas ut regelbundet. Den finns i programbanken i biblioteket /text/internet/ftp. Den skickas ut via Usenet news. Där finns också en FAQ (svar på vanliga frågor) om FTP. Den finns även i en svensk version, översatt av en medlem.

Några vanliga FTP-adresser:

ftp.isy.liu.se	Här finns bl a GNU program.
ftp.funet.fi	Nordens största FTP-site.
garbo.uwasa.fi	På Garbo finns främst PC-program.
ftp.microsoft.com	Microsoft.
ftp.novell.com	Novell.
ftp.adobe.com	Adobes FTP-server.
ftp.apple.com	En FTP-server hos Apple.
pcdos.bocaraton.ibm.com	IBM FTP-server.
ftp.uu.net	UU.NET stor FTP-server med gamla Usenet news texter.

Visa filer i ditt FTP-bibliotek.

Med alternativet "V" i Internetmenyn kan du se vilka filer som finns i ditt FTP-bibliotek. Där hamnar de filer som du tar hem med FTP. Kommandot gör "ls -l" på ditt "~/ftp" bibliotek. Storleken anges i bytes (tecken). "~" betyder ditt hembibliotek i UNIX.

Du startar listningen genom att trycka "**V**" i Internetmenyn.

```
Ange ditt val –>V

total 724
-rw-r–r–  1 m17890       3054 Sep 14 16:13 README
-rw-r–r–  1 m17890     687928 Oct 30 19:20 mstibm.zip
-rw-r–r–  1 m17890      41741 Feb  8  1993 tssera.zip
```

Hämta hem filer

Med alternativet "H" i Internetmenyn överför du filer från ditt FTP-bibliotek, till din egen dator hemma.

Du startar överföringen genom att trycka "**H**" i Internetmenyn. Därefter väljer du filöverföringsprotokollet Zmodem genom att trycka "**z**". Du kan välja mellan Zmodem, Ymodem, Xmodem och Kermit.

Sedan väljer du bibliotek och till sist filer. Om du bara svarar med att trycka på **<ENTER>** så antas de förinställda värdena, d v s de inom parentes.

```
Ange ditt val –>H

Ange Zmodem/Ymodem/Xmodem/Kermit: z
Ange bibliotek (/home/m1789/ftp standard):
Ange filer (* dvs alla är standard):
**B00000000000000
```

Radera filer i ditt FTP-biliotek

Med alternativet "D" i Internetmenyn tar du bort filer i ditt FTP-bibliotek.

Du startar raderingen genom att trycka "**D**" i Internetmenyn. Du får då en fråga för varje fil i ditt FTP-bibliotek. Svara "**y**" (yes, ja) för varje fil du vill ta bort. Vill du spara en fil tryck "n" (no, nej).

```
Ange ditt val –>D

rm: remove README?y
rm: remove mstibm.zip?y
rm: remove tssera.zip?y
```

OBS! Glöm inte att ta bort filer som du har hämtat hem, utrymmet är inte obegränsat. Det är ok att låta filerna ligga en kortare tid, t ex för att kunna hämta hem dem med ett snabbare modem eller på diskett direkt i klubblokalen.

Terminal mot annan dator

Du använder Telnet för att logga in på andra datorer via Internet. Du måste ha ett konto på den andra datorn, annars får du inte försöka. Det finns en del fria konton som du kan använda och som ofta inte kräver lösenord. T ex Archie-servers, *se Sök efter program*.

OBS! Om du använder Internet online får du inte koppla upp dig mot någon dator som du inte har behörighet till. Obehörig användning kan anses vara "hacking" och kan leda till att ABC-Klubben stängs ute från Internet.

Du startar Telnet med att trycka "**T**" i Internetmenyn. Därefter anger du värddatornamn.

```
Ange ditt val –>T

Ange värddator: watsun.cc.columbia.edu
```

Telnet kopplar upp en förbindelse och du måste logga in.

```
Trying 128.59.39.2 ...
Connected to watsun.cc.columbia.edu.
Escape character is '^]'.
SunOS UNIX (watsun)
login: bk
Password:
Logging in as bk (Bo Kullmar)
No new mail
```

Efter att lösenord angivits svarar systemet och UNIX-prompten visas.

```
Last local login: Sat Oct  1 20:42:08 from suncd.abc.se
Last cluster login (watsun): Sat Oct  1 20:42:08 from
suncd.abc.se
SunOS Release 4.1.3 (WATSUN) #12: Fri Feb 11 13:57:44 EST 1994

~/>
```

Du loggar normalt ut från värddatorn med "**logout**" eller "exit".

```
~/>logout
Connection closed by foreign host.
```

Med Telnet kan du koppla upp dig till BBS:er på Internet, t ex "tolsun.oulu.fi" eller "monitor.abc.se".

Du kan prova Telnet till tolsun.oulu.fi genom att trycka "**T**" från Internetmenyn och ange "**tolsun.oulu.fi**" som värddatornamn.

```
Ange ditt val —>T

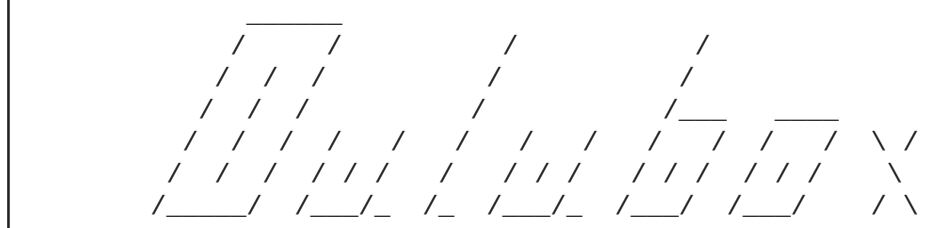
Ange värddator: tolsun.oulu.fi
```

Svara med "**box**" när datorn frågar efter login. Det finns inget lösenord.

```
Trying 130.231.96.16 ...
Connected to tolsun.oulu.fi.
Escape character is '^]'.


SunOS UNIX (tolsun)

login: box
```



```
           Tietojenk{sittelyopin Laitos, Oulun Yliopisto
Institute of Information Processing Science, University of
Oulu, Finland
WIZARD: Jarkko Oikarinen  UUCP: ..!tut!oulu!jto INTERNET:
jto@tolsun.oulu.fi

  OuluBoxin k{ytt| on sallittua ainoastaan asiallisesti
rekister|ityneille
henkil|ille omalta tunnukseltaan. Jos olet uusi k{ytt{j{, voit
rekister|ity{
          kirjoittamalla 'UUSI' k{ytt{j{tunnusta kysytt{ess{.

          If you are new user, write new so you can register
                      Don't worry, be happy.

IMPORTANT NOTICE: No direct phone line is available at the mo-
ment.

T[RKE[ ILMOITUS:  Purkkiin ei t{ll{ hetkell{ ole suoraa
numeroa.

Due to disk crash we have been down for some time - now we
should
be up again :-)

Enter your account, NEW or OFF:
```

Sök efter program

Du använder Archie för att söka efter filer på Internet. Det finns ett antal datorer på Internet som har databaser med information om var filer finns åtkomliga med "Anonymous FTP", *se avsnitt Hämta filer från en annan dator*.

Archie gör automatiskt en Telnet-anslutning till datorn archie.luth.se. Du kan även prova att göra en Telnet-anslutning, *se avsnitt Terminal koppling till annan dator*, till archie.luth.se. Ange "**archie**" som login.

Du startar Archie med att trycka "**S**" i Internetmenyn.swnet.org.abc-klubben

```
Ange ditt val –>S

Archie: Find kommandot letar efter filer!

Trying 130.240.12.23 ...
Connected to archie.luth.se.
Escape character is '^]'.
SunOS UNIX (acke)
login: archie
# Message of the day from the localhost Prospero server:
                            Welcome to Archie!
                 This is the archie version 3 server at the
           University of Lulea, in the northern part of Sweden.
               Send comments, suggestions etc by email to:
                        <archie-workers@dc.luth.se>
# Bunyip Information Systems, Inc., 1993, 1994, 1995
# Terminal type set to `vt102 24 80'.
# `erase' character is `^?'.
# `search' (type string) has the value `sub'.
archie>
```

Sök efter ett program, t ex "**pkzip**".

```
archie> find pkzip
# Search type: sub.
# Your queue position: 1
# Estimated time for completion: 18 seconds.
working... =
```

Sedan visas värddatoradress (location) med filnamn som stämmer med söksträngen. Det är bara att hämta filen från någon värddator, *se avsnitt Hämta program från en annan dator*.

Lynx

Lynx är en WWW-läsare för TTY-terminaler. Normalt så läses WWW-sidor med ett program som heter Mosaic eller Netscape. Dessa program kan inte köras direkt över en vanlig telefonlinje, *se bilaga Nätverksprogram*. Lynx visar endast texten utan bilder mm.

Du startar Lynx genom att trycka "**L**" i Internetmenyn och därefter ange en WWW-server, t ex "**http://www.abc.se**".

```
Ange ditt val -->L

Ange World Wide Web server: http://www.abc.se

ABC-Klubben (p1 of 2)


   [IMAGE]

   Detta är den 39526:e gången någon accessar denna server.
```

```
Hoppa till den svenskspråkiga versionen

English version (sorry, no english version yet!)

Statistik per [vecka] eller [totalt].
   ____________________________________________________

Address... Box 14143, S-161 14 BROMMA, Sweden
Phone..... +46 8 80 17 25
Fax....... +46 8 80 15 22
Email..... info@abc.se
```

Använd <*piltangenterna*> och <*RETURN*> för att förflytta dig mellan olika sidor.

Du avslutar Lynx och återvänder till Internetmenyn genom att trycka på "**Q**".

Mera information om Internet

ABC-Klubben har en Internetmanual som beskriver hur du använder Internet, *se kapitel 2, Medlemsavgifter/publikationer*.

Det finns en hel del information som skickas ut regelbundet i Usenet news, t ex FAQ och andra textfiler. En del av detta finns i biblioteket "/text/internet" i programbanken. *Se även avsnittet UNIX*.

Det finns också böcker att köpa i bokhandeln.

Att rekommendera är att läsa *kapitel 8, ABC-klubbens internetpolicy*. Dessutom finns en FAQ om ABC-Klubben. FAQ:n ligger i filen "abcfaq.htm" i programbanken, i en Word-fil samt i en Acrobatfil. Använd kommandot "progfind abcfaq" i programbanken för att hitta filerna.

LysKOM

ABC-klubben har ett lokalt meddelandesystem, vilket använder sig av LysKOM-systemet, utvecklat av Lysator, en datorförening vid Linköpings universitet. Där kan du läsa och skriva inlägg, vilka grupperas i möten. Systemet består av flera möten som du, efter behag, kan gå med i eller utträda ur. Första gången du startar LysKOM är du automatiskt medlem i ett enda möte, nämligen din egen brevlåda. För dig som använder en PC finns det program som gör att du enkelt kan använda LysKOM ”offline”, *se bilaga A, LMSG*.

Till skillnad från olika typer av historiska KOM-system så är LysKOM uppdelat i en klient och en server. Servern tar hand om själva databasen med meddelandena, medan klienterna sköter kommunikationen med användaren. Detta gör det lättare att hitta en klientprogramvara som man tycker är lätt att använda, än om man vore bunden till en enda. Idag finns flera olika klientprogramvaror, där de mest utvecklade är Emacs- och TTY-klienterna. Det finns även några www-klienter som gör det möjligt att läsa (och skriva) i LysKOM via en vanlig webbläsare av typen Netscape Navigator eller Microsoft Internet Explorer.

Den här texten kommer huvudsakligen att beskriva TTY-klienten och WWW-kom. Den som vill veta mer om andra klienter, och även läsa historia bakom LysKOM, rekommenderas ett besök på webbadressen **http://www.lysator.liu.se/lyskom/**

Starta TTY-klienten och logga in i LysKOM

När du loggat in i ABC-klubbens Unixsystem kan du gå in i meddelandesystemet LysKOM. Det gör du genom att välja "**LysKOMs TTY-klient**" ur menyn (tryck **<L>**), eller genom att ge kommandot "**lyskom**" vid en Unixprompt. (Om du kör från någon annan dator än från ABC-klubben, och har TTY-klienten installerad lokalt, ska du skriva "**lyskom kom.abc.se**" för att vara säker på att komma rätt).

```
(Peter.T.Karlsson@abc.se) Ange ditt val –> L

Är du osäker på vilka kommandon som finns, skriv då "?"!

(Gå till) nästa möte -
```

OBS! Om du är osäker på vilka kommandon som finns kan du skriva "**hjälp**".

Alla kommandon i TTY-klienten kan förkortas så långt de fortfarande är unika. Exempelvis kan kommandot "**gå**" skrivas "**g**", och kommandot "**hjälp**" kan förkortas till "**hj**". I denna presentation kommer de kompletta kommandonamnen att skrivas ut för tydlighetens skull.

Gå med i möte

Det finns många möten att läsa. Första gången du startat LysKOM är du bara med i din brevlåda (som i LysKOM representeras av ett möte med ditt namn). Du går med i fler möten genom att skriva "**gå *[möte]***", t ex "**gå medlemsforum**", och sedan svara "**Ja**" på frågan "Vill du bli medlem i mötet?". Om det finns en presentation för mötet kommer den att visas före frågan.

OBS! Du bör gå med i mötena "Medlemsforum" och "Nyheter (från administratörerna)", där sprids nyheter om vad som händer inom ABC-klubben.

```
(Gå till) nästa möte - gå medlemsforum
Gå (till möte) Medlemsforum
Medlemsforum
(Text 5) 1996-09-22 04.54 /1 rader/ Administratör (för) LysKOM
<99>
Mottagare: Presentation (av) möten <50001> (5)
För kännedom: Medlemsforum <50005> (1)
 Sändare: Bo Kullmar <1789> – Sänt: 1996-09-22 22.52
För kännedom: Bo Kullmar <1789> (80)
 Sändare: Sven Wickberg <1384> – Sänt: 1996-12-10 19.26
Ärende:  ABC Medlemsforum
————————————————————
Detta möte är till för allmänna diskussioner om t.ex. ABC-Klub-
bens framtid.
(Text 5)————————————-

Du är inte medlem i mötet. Vill du bli medlem i mötet?
(ja, nej, kanske) - ja
Medlemsforum - 731 olästa inlägg.
```

Endast läsa de senaste

När du har gått med i ett möte kan det finnas många gamla inlägg att läsa. Om du bara vill läsa de senaste inläggen skriver du ”**endast *[antal]***”, t ex ”**endast 10**”. Observera att det f n är vissa problem med denna funktion i TTY-klienten, vilket gör att du kanske får färre inlägg att läsa än det du angivit.

```
(Läsa) nästa inlägg - endast 10
Endast (läsa senaste)

(Läsa) nästa inlägg -
```

Utträda ur möte

Om du inte var intresserad av innehållet i ett möte så kan du utträda ur det. Det gör du genom att skriva ”**utträda *[möte]***”, t ex ”**utträda fritt forum**”.

```
(Läsa) nästa inlägg - utträd fritt forum
Utträda (ur) Fritt Forum

(Gå till) nästa möte -
```

Möten

Du ser vilka möten som finns samt vilka möten du är med i genom att skriva ”**lista möten**”. De möten som har de nyaste inläggen kommer att visas först i listan.

OBS! Stjärnan (*) anger möten som du inte är med i. Observera att det som står inom parentes i respektive namn *inte* behöver skrivas in.

```
(Gå till) nästa möte - lista möten
Lista möten

Senaste inlägg   Medl. Tot Inl   Namn (typ)
1997-01-28 18.04  246     650 *  WinLMSG
1997-01-28 18.02  297     562 *  Windows 95
1997-01-28 17.56  279     332    Internet (allmänt)
1997-01-28 16.48  123     364    DOS-LMSG (den textbaserade
offlineläsaren)
1997-01-28 16.42  158     114 *  Datakommunikation
1997-01-28 16.37    9      27 *  ABC Stockholms styrelse (slu-
tet)
1997-01-28 16.33  338     731    Medlemsforum
1997-01-28 15.30   49      37    OS/2
...
1996-12-17 23.09   67       4    ABC datorer
1996-12-07 23.38   41      39 *  Jazz (en ädel gammal musiks-
mak)
1996-12-04 20.49    5      98 *  Utveckling av klubbens LysKOM-
system (slutet)
1996-10-20 14.51  172       4    Lappar (på) dörren (original)
1996-10-13 11.20  100       1    Flippade förbindelser

(Gå till) nästa möte -
```

Här följer en lista på de vanligaste mötena:

Namn

Medlemsforum

(ABC-klubbens) Datorsystem

Blåbärsfrågor (allmänna nybörjarfrågor)

Bladet - ABC-Klubbens medlemstidning

Lista nyheter

Du ser hur många olästa inlägg du har genom att skriva ”**lista nyheter**”.

```
(Gå till) nästa möte - lista nyheter
Lista (alla) nyheter

Du har 1 oläst inlägg i DOS-LMSG (den textbaserade offline-
läsaren).
Du har 1 oläst inlägg i Internet (allmänt).

Du har 2 olästa inlägg.
```

Inläggen i LysKOMs möten numreras i en serie från 1 och uppåt. Detta är ett unikt, globalt nummer som står längst upp till vänster efter ordet Text inom parenteserna. Inom varje möte har inläggen lokala löpnummer, vilka står efter mötesnamnet och mötesnumret (inom hakparenteser), inom parenteser. Texter kan finnas i flera möten, och då kan siffran över antalet olästa inlägg vara fel.

Byta möte

Du byter eller går till ett möte genom att skriva ”**gå *[möte]***”, t ex ”**gå Internet**”. Vill du utföra det kommando som datorn föreslår trycker du bara på **<RETURN>**. Normalt kan du läsa alla nya inlägg genom att bara trycka på return.

OBS! Vissa möten är slutna och dem kan du inte läsa. Det går dock att skicka brev till slutna möten, t ex ”Systemoperatörer”.

Läsa inlägg

Du läser inlägg genom att skriva ”**nästa inlägg**”. Om TTY-klienten föreslår ”**(Läsa) nästa inlägg**” är det bara att trycka **<RETURN>**, så utförs kommandot.

```
(Läsa) nästa inlägg -

(Text 11639) 1997-01-29 23.45 /8 rader/ Tom Carlson <9624>
Mottagare: Språkligheter <50070> (103)
Kommentar till text 11534 av Peter T Karlsson <9944>
Ärende:  Y i engelska.
————————————————————————

PT> Räknas Y som en konsonant eller vokal i engelskan?

Tonande konsonant enligt mitt lexikon

Tom C,
moget blåbär
(WinLMSG 2.3)
(Text 11639)————————————-

(Läsa) nästa inlägg -
```

Skriva inlägg

Du skriver ett inlägg genom att först gå till rätt möte, t ex ”**gå fritt forum**”. Därefter skriver du ”**inlägg**” och matar in texten. När detta är klart trycker du på **<ESC>** och skriver ”**skicka**” vid prompten som kommer upp. Då sparas texten och andra kan läsa den. Om du behöver ändra något så går det att göra, skriv ”**hjälp**” vid prompten och se under rubriken *Kommandon för skrivning* så får du instruktioner. Du kan om du vill direkt när du skrivit texten trycka **<CTRL>+<D>**, vilket får till effekt att texten skickas direkt.

Om du vill kommentera ett inlägg någon annan skrivit ger du kommandot ”**kommentera**”. Sedan fungerar det precis som vid skrivning av ett nytt inlägg.

```
(Gå till) nästa möte - gå skrivare
Gå (till möte) Skrivare
Skrivare - inga olästa.

(Gå till) nästa möte - inlägg
(Skriva eget) inlägg
Tryck Ctrl-D för att spara eller Esc för att använda andra kom-
mandon
Ärende: Olivetti JP150WS under Linux
Är det någon som vet hur man installerar en Olivetti JP150WS-
skrivare
så att den fungerar under Linux?
(Gå till) nästa möte - skicka
Skicka (in) texten
Text 11322 inlagd.

(Gå till) nästa möte -
```

Skicka datorpost

Om du vill skicka datorpost till någon person i LysKOM skriver du bara ”**brev *[namn]***” eller ”**brev person *[medlemsnummer]***”, t ex ”**brev Bo Kullmar**”, matar in texten, trycker **<ESC>** och skriver ”**skicka**” (eller trycker **<CTRL>+<D>**) så skickas brevet iväg.

```
(Se) tiden - brev person 1789
(Skicka) brev (till) Bo Kullmar

Tryck Ctrl-D för att spara eller Esc för att använda andra kom-
mandon
Ärende: Om LysKOM
Hej!
Tänkte bara säga att informationstexten om LysKOM nästan är
färdig!

(Se) tiden - skicka
Skicka (in) texten
Text 11325 inlagd.

(Se) tiden -
```

Avsluta TTY-klienten och logga ut ur LysKOM

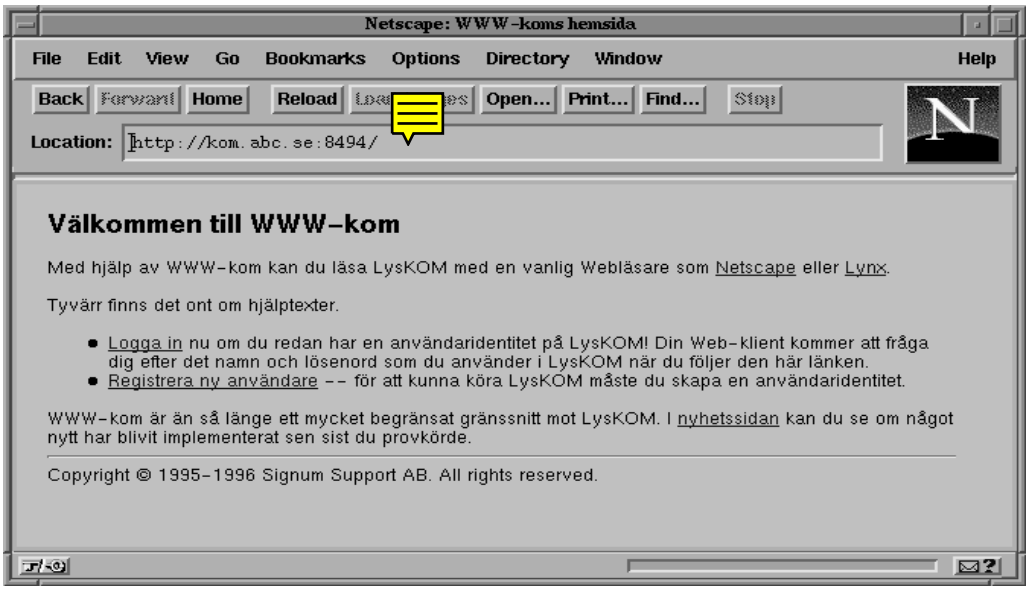
Du avslutar TTY-klienten genom att skriva ”**sluta**”. Du återkommer då tillbaka till Unixmenyn, om det var därifrån du startade LysKOM. Från Unixmenyn lämnar du systemet genom att välja trycka **<A>** (som i avsluta).

WWW-kom

WWW-kom är en grafisk LysKOM-klient som du kan använda från valfritt webbläsarprogram, såsom Netscape Navigator, Microsoft Internet Explorer eller Lynx.

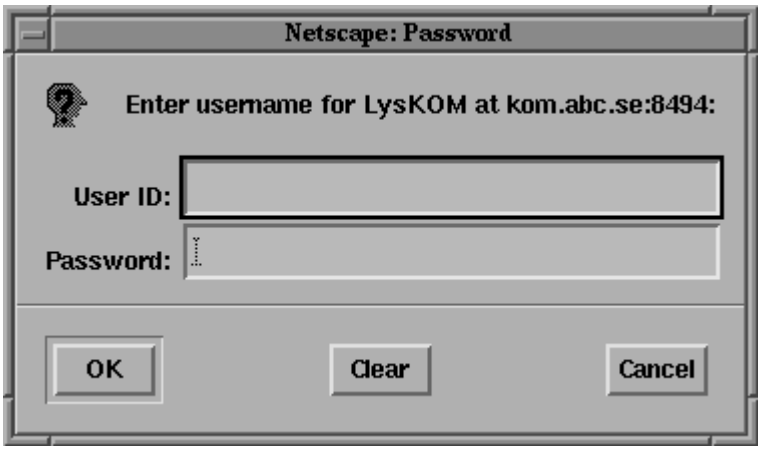
Starta WWW-kom och logga in i LysKOM

Du startar genom att gå till webbadressen **http://www.abc.se:8494/** Du får då upp en startsida liknande den nedan.

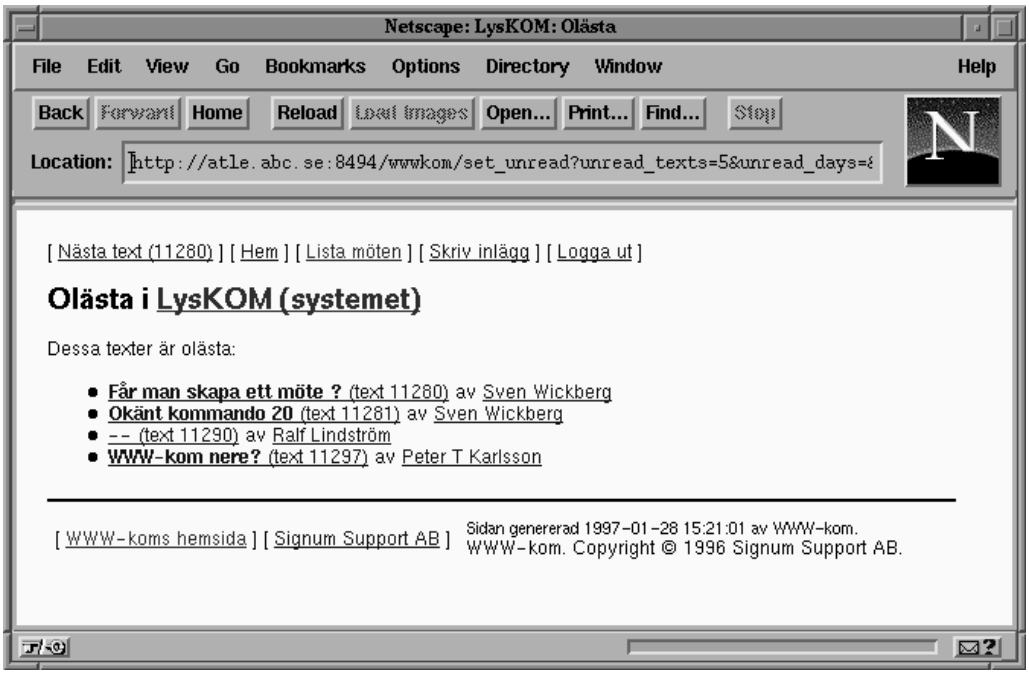

När du fått upp startsidan så följer du länken ”**Logga in**” (t ex klickar på den), och du kommer då att uppmanas att mata in ditt namn och lösenord. Du kan antingen ange hela ditt namn, eller skriva ”**p *[medlemsnummer]***”.

OBS! Kom ihåg att det ska vara ett mellanslag mellan p och medlemsnumret.

När du loggat in kommer du att få upp en översiktsbild över antalet inlägg som är nya i de möten du är medlem i. Varje mötesnamn är en länk, och genom att följa den länken får du upp information om vilka inlägg som är olästa i just det mötet.

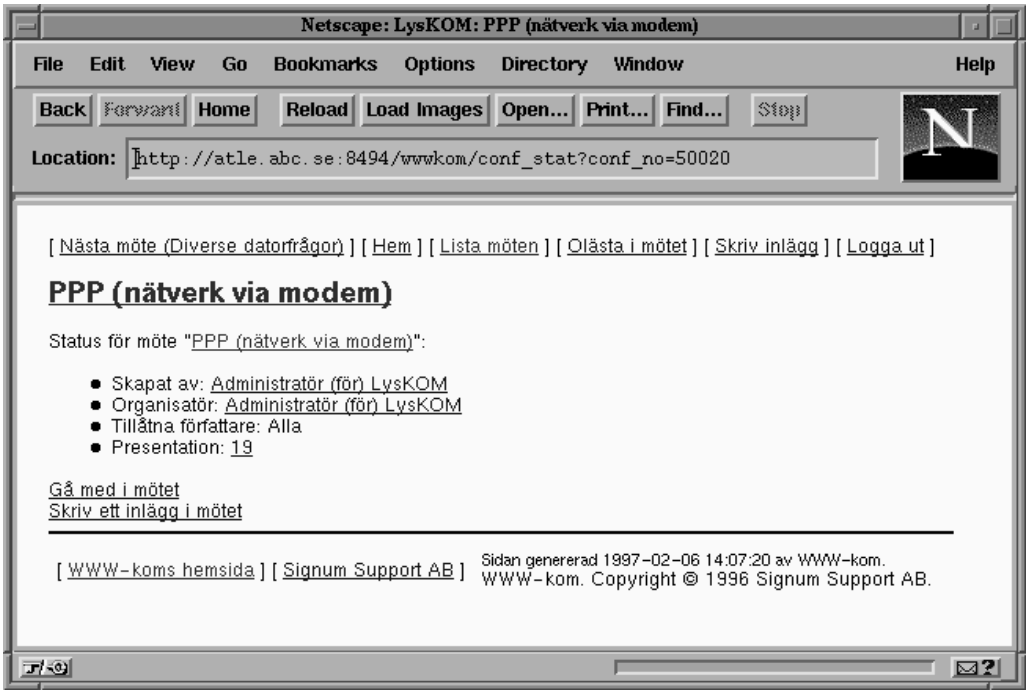

Läsa texter

Genom att använda snabbvalet ”**Nästa text**”, ”**Nästa kommentar**” eller ”**Nästa möte**” som alltid finns längst uppe till vänster, så kan du snabbt ta dig igenom samtliga nya texter.

Lista möten

Om du vill gå med i ett nytt möte så väljer du ”**Lista möten**”. Du får då upp en bild där du ombeds välja en söksträng. Om du vet på ett ungefär vad mötet heter kan du skriva det, annars kan du lämna fältet tomt. När du trycker på knappen ”**Sök**” får du upp en lista över de möten som matchar din söksträng, eller alla möten om du inte skrev något. Om bara ett möte matchar din söksträng kommer du direkt till informationssidan för det mötet, annars får du gå till det genom att följa den länk som mötesnamnet i listan ger.

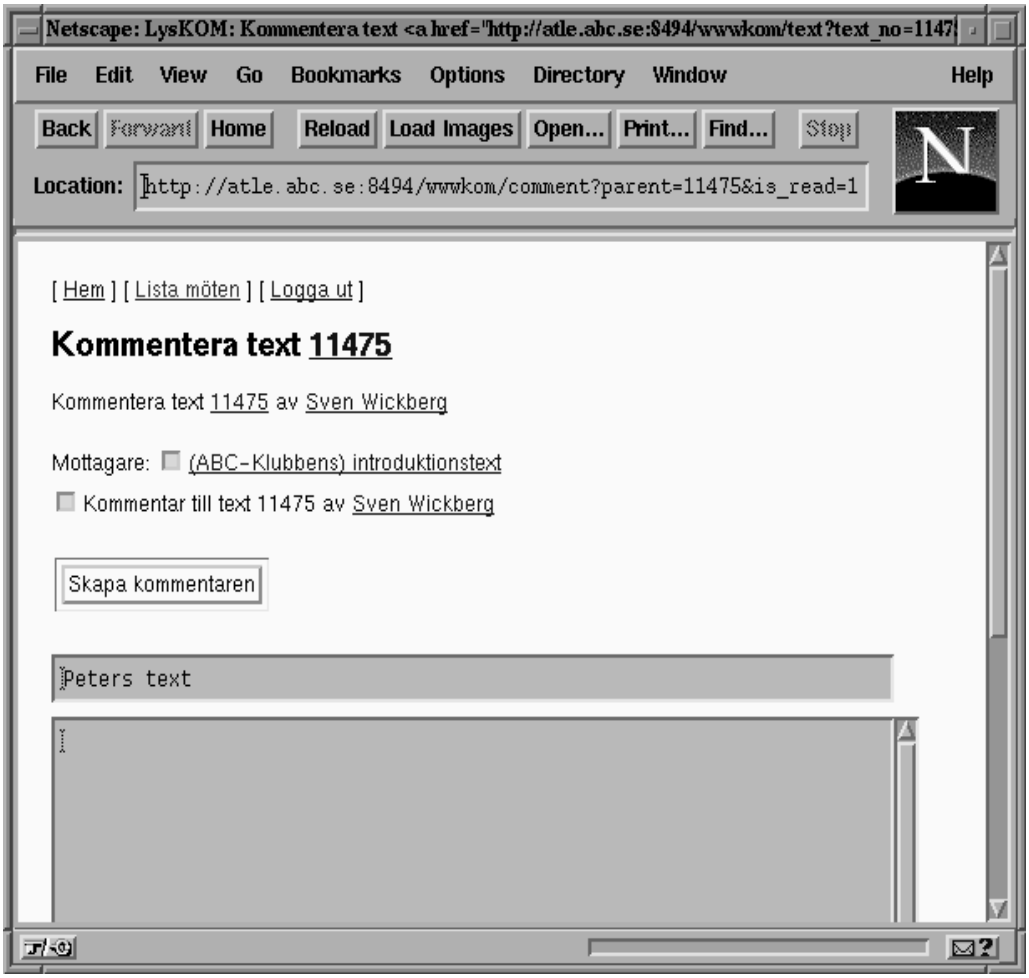

Gå med i, utträda ur och ändra antalet olästa i möten

Om du inte är medlem i mötet kan du bli det genom att följa länken ”**Gå med i mötet**”. Om du är medlem kan du utträda ur det genom att följa länken ”**Utträda ur mötet**”. Om du vill ha mer information om mötet kan du följa sifferlänken som står efter ”**Presentation**”, den länken går till presentationstexten för mötet.

För att ändra antalet olästa i ett möte, t.ex för att du har alldeles för många texter markerade som olästa när du går med i ett nytt möte, kan du på mötesinformations-sidan skriva in antingen det antal inlägg du vill ha olästa, eller det antal dagar tillbaka du vill läsa, och trycka på knappen ”**Ändra antal olästa**”.

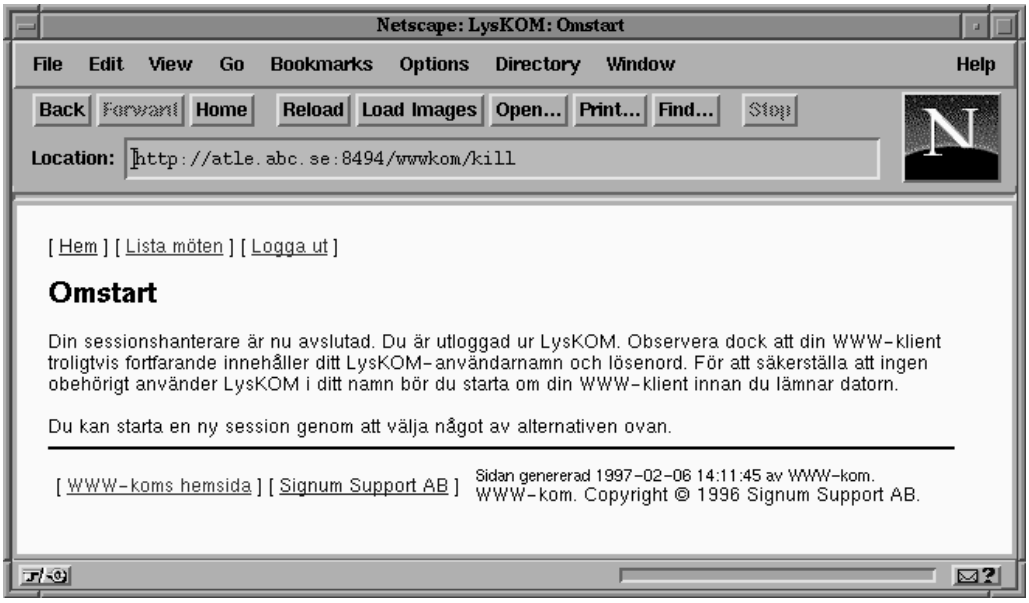
Skriva inlägg och kommentarer

Om du vill skriva ett inlägg i ett möte väljer du antingen ”**Skriv ett inlägg i mötet**” från mötets informationsskärm, eller ”**Skriv inlägg**” när du läser en text i mötet. Observera att du i det sistnämnda fallet måste vara i rätt möte. Du kan kommentera en text du läser genom att välja ”**Kommentera**”. När du skrivit klart din text trycker du på knappen ”**Skapa texten**” (eller ”**Skapa kommentaren**” om det var en kommentar du skrev).

Avsluta WWW-kom och logga ut ur LysKOM

Du kan när som helst välja alternativet ”**Logga ut**” som finns upptill på varje sida. En bild liknande den nedan kommer då att visas.

OBS! Om fler än du har tillgång till den dator du använt, bör du starta om din webbläsare efter det att du loggat ut. Om du inte gör det kommer den troligen att komma ihåg ditt lösenord, varför nästa person som använder den kan logga in i ditt namn.

Denna sida har avsiktligen lämnats tom.